

Çalıntı mı? Esinlenme mi?

'İntihal mi? Hal mi?' sergisi, intihal kavramını soruya çevirerek tartışmaya açıyor. Sergi, bir yandan intihalin, sözlükteki manasına (aşırıya, bir başkasının eserinden parçalar alıp kendininmiş gibi göstermeye) yaklaşıyor. Öte yandan da sanat tarihinin seyri içinde ilk başta bir öğrenme metodu olarak kendine yer bulan kopyalama eylemine eğiliyor

Mehtap Boydu'nun çalışması

PINAR SARAÇOĞLU

saracoglu@hotmail.com

YAPI Kredi Kültür Sanat, altı sanatçının eserlerinin yer aldığı, küratörlüğünü sanat tarihçi ve sanat eleştirmeni Nazlı Pektaş'ın üstlendiği "İntihal mi?/Hal mi?" adlı sergiye ev sahipliği yapıyor. Sergide, Çağrı Saray, Erinç Seymen, Ferhat Özgür, Mehtap Baydu, Özlem Gün-yol&Mustafa Kunt ve Necla Rüzgar'ın bir-birlerinin daha önce yaptıkları çalışmalarından yola çıkarak yarattıkları altı yeni iş ve onların kaynağı olan altı eski iş yer alıyor. İntihal kavramını soruya çevirerek, tartışmaya açan sergi üzerine Nazlı Pektaş ile konuştuk.

■ **Neden, İntihal mi?/Hal mi?**

Bu soru benim sanatçılara sorduğum, sanatçıların da izleyiciye sorduğu bir soru. Bu soru nasıl başladı diye soracak olursanız, hem dünyada hem de Türkiye'de bir sanatçının, başka bir sanatçının eserini referans göstermeksizin kendi işine dahil etmesi başlı başına bir sorun. Bu, bizim ülkemizde sadece sosyal medyada tartışılıyor. Öte yandan çağdaş sanat tarihinden de referans göstererek, sanatçıların adını anarak kendine mal etme, "appropriation art" dediğimiz bir sanat türü mevcut. Bizim ülkemizde çok

da fazla tartışılmayan bu konuyu, bu sergi vesilesiyle tartışmaya açmak istedim. İntihalin hali'ni, hal mi diye soruyorum. Yani bu bir çalıntı mı, esinlenme mi?

UZUN YILLAR ÇALIŞMAMIN ÜRÜNÜ

■ **Altı sanatçıyı, hangi ortak paydada bir araya getirdiniz?**

Altı sanatçı hakkında birer yazı kaleme aldım. Bu altı sanatçı benim uzun yıllardır yazdığım yazılar, yaptığım okumalar ve sergi takiplerim sonucunda belirlendi. Ben onların üretimine bakarken, beni zorlayan ve sorular sorduran isimler üzerine gittim. İşlerinde ne kadar çok soru olursa, benim bu projeme de güçlü bir katkısı olacağını düşündüm. Onları bir araya getirmem yine uzun yıllar yaptığım okumalar sonucunda oldu. Üretim biçimi olarak kimisi birbirine yakın, kimisi de uzak mesafede ama özellikle hepsinin ortak paydaları var. Dolayısıyla bazı çarpışmalar, bazı uzaklaşmalar, beni de bir yazar olarak tetikledi. Sonrasında bir küratör olarak, birbirinizle eşleştin dedim.

■ **Sizce en uzak mesafe hangi eşleşme oldu?**

Serginin en mesafeli işi; Necla Rüzgar ile Özlem Gün-yol & Mustafa Kunt ikilisinin. Onlar, Necla Rüzgar'ın 2013 tarih-

Necla Rüzgar'ın çalışması

li mücevher işinden çok, aslında içeriğinden esinlendiler. Necla Rüzgar genel olarak mitolojiden yararlanır ama bu işinde paramparça olmuş etler görüyoruz. Bunlar fosilleşmiş taşlar mı? Başlarına ne geldi de, darma dağın oldular? Sanatçı bunları neden koruma altına aldı? Bu sorular eşliğinde kendilerine bunu taban olarak alıp, Dikili'de buldukları bir teknenin kalıntılarını harflere çevirdiler. Bu harfler, Ovid'in Metamorfozlar şiirine ait. Mitolojik bir kahraman olan Triton, dalgalara hem yükselme hem de alçalma emrini veriyor. Alçalma emrini verdiğinde, dalgalara çekilin de, ortaklık sakınleşsin diyor. Sanatçılar o dizeyi çıkardılar. Dalgalar devam ettikçe, bir yıkımın sebebi oluyorlar. İyi bir eşleşme ama mesafeli. Bu eşleşmeyi kendi üretimlerinde kullanarak okudular.

SERGİDE İZLEYİCİ BİR OYUN İÇİNDE

■ **Serginin küratörsünüz ama aynı zamanda sanat tarihçisi ve sanat eleştirmenisiniz. Küratörlüğünüzü bir kenara koyarsak, bir sanat tarihçisi ve eleştirmen olarak sergiyi nasıl yorumlarsınız?**

Bende günlerdir sergiye gclip gidiyorum. İzleyicilerle de gezme şansım oluyor. Sergiyi anlattığım dostlarım oluyor. İzleyicinin bu sergiye gezerken, bir oyunun içinde olduklarını düşünüyorum. Eserlerin eşleştirilmesini anlatan bir yazı var sergide. Bunlar olmasa da, izleyicinin bu eşleşmeyi kendi gözüyle, ip uçlarını takip ederek, kendi bakışıyla bulmalarını umuyorum. Çünkü neredeyse birbirine yakın yerleştirdik eserleri. Bu ip uçlarını bakarak bulmalarını önemsiyorum.

Nazlı Pektaş